

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XIII.

V Ljubljani 5. prosenca 1860.

List 1.

KVALJEN

BODI JEZUS KRISTUS!

Vošimo k novimu letu, de bi se ta stari keršanski pozdrav obnovil, in pridenemo še nekatere pomešane vošila.

1. Božjim in cerkvenim zapovedim vošimo: de bi jih vsi Slovenci radi in veseli spolnovali.

2. Zveličanskim čednostim: de bi vse Slovence zveličale, ki bodo to leto ali pozneje umrli.

3. Čednostim, ki jih je Jezus posebno priporočal: de bi si to priporočevanje vsi Slovenci prav živo k sercu vzeli.

4. Duhovnim in telesnim delam keršanske milosti: de bi duše in telesa Slovencev večne in časne nesreče obvarovale.

5. Evangeljskim svétam: de bi njih svitla lučica tudi prekucuham posvetila, in de bi pred njenim lepim duham nosa ne mašili in jih ne preganjali.

6. Naglavnim greham: de bi se vsim glave poterle.

7. V nebo vpijočim greham: de bi povsod in popolnoma to strašno vpitje utihnilo.

8. Greham zoper sv. Duha: de bi jih bilo vse Slovence groza, ker se težko katerikrat odpušajo.

9. Božji milosti: de bi nas nikoli ne zapustila.

10. Sv. Očetu papežu Piju IX. in Njih deželi: de jih to ne bi doseglo, kar jima prekucuhi želé.

11. Tistim, ki papežu in njegovi deržavi jamo kopljejo: spoznanje, de bodo sami vanjo padli.

12. Napoleonu III.: de bi zgodbe in konec Napoleona I. premisljeval.

13. Viktor-Emanuelu: de bi Božje milosti ne zamudil.

14. Avstrii: Častitljivo zmago nad sovražniki cesarstva in katoličanstva.

15. Judam: de bi kristjane pri miru pustili.

16. Kristjanam sploh: de bi judov ne poslušali.

17. Katoličanam: de bi vsi tudi v duhu bili katoliški, ne pa samo po koži.

18. Tistim, ki se še katerikrat nad konkordatam spotaknejo: de bi na nos ne padli.

19. Nejeveri: de bi se vtopila.

20. Krivi veri: de bi se vdušila.

21. Mertvi veri: de bi oživela.

22. Grehu: de bi se obesil.

23. Ljubljani: de bi dobila gojilnico za zanemarjene otroke in fantaline.

24. Kumu in Triglavu: de bi stara prijatla ostala.

25. Grintovcu: de bi vse v svoje brezne in dupline sprejel in zmlinčil, kar je na Krajnskim grintoviga.

26. Ponočevanju: de bi ga vrag vzela.

27. Pretepanju: de bi si pekel z njim kosilo napravil.

28. Žganjarskim kotlam: de bi vsi pušali.

29. Uram pri lišpavkah: de bi naprej kazale, če ne bodo zopet prevečkrat mudile cerkvene opravila.

30. Drevesam pri cerkvah: de bi se posušile; če ne, bo tudi v novim letu njih senca lenuham bližnja priložnost k lenobi v službi Božji.

31. Pregrešnim zavezam očeta satana: de bi se potergale.

32. Maševanju: de bi si roke polomilo in vrt podvilo.

33. Kletvinji: de bi se v tretji pekel pogreznila.

34. Cerkvam: de bi bile polne vernih molivcov; prazne brezbožnih zijavcov in napačnih šepetavcov; — polne klečavcov; prazne pri povzdigovanji napihnjenih stavcov.

35. Gostivnicam: Strah Božji.

36. Norcu plesu: de bi si noge polomil; in njegovi godbi: de bi se ji strune in jezički potergali.

37. Peresam za pohujšljive spise: de bi se jim černilo posušilo.

38. Savi, Dravi, Soči in drugim vodam: de bi nikogar ne požerle.

39. Ognju: de bi poslopjem in gojzdam ljubih Slovencev prizanesel.

40. Zraku: de bi nas s točo, viharji in povodnjimi ne gostoval.

41. Materi zemlji: de bi zraven družih tudi svoje otročiče Slovence obilno z živežem oskerbela.

42. Smerti: de bi nikogar v smertnim grehu ne pobrala.

43. Peklu: de bi nobene duše ne dobil.

44. Nebesam: de bi se polnile z nedolžnimi in spokorniki.

45. Grešnikom: de bi se spreobrnili, še prejden te vošila slišijo.

46. Zgodnji Danici: de bi v novim letu tri tavežent bravcov in tristo pisavcov imela.

47. Bravcam in pisavcam „Zgodnje Danice“: de bi jim Bog z dušnimi in telesnimi dobrotami prav obilno nadomestil trud in krajcarje, ki jih za njo dajo.

48. Vsim živim: Božje spoznanje in blagoslov.

49. Vsim vernim mertvim: večni mir in pokoj.

50. Pričujočim vošilam: de bi se spolnovale in spolnile.

Jezus Kristus v presvetim Rešnjim telesu.

Pojdi v cerkev. Vidiš v vsaki farni cerkvi pred velikim altarjem goreti večno luč. Zakaj to? Po dnevu luč ko nam solnce sveti; po noči luč, ko nobeniga v cerkvi ni. Tako bi utegnil kdo reči, ki ima malo vere, ali bolj prav, kdor nič vere nima; mogoče de tudi kdo tistih, ki se v cerkvi obnašajo, kakor po gostivnicah: se pogovarjajo, posvetne ali tudi še pregrešne reči premisljujejo, se nesramno ozirajo.

se nikdar s kolenam ne pripognejo, ravno kakor bi se jim ne vdajalo. Vprašam torej: je li mogoče, da bi taki ljudje verovali, da je Jezus Kristus v presvetim Rešnjim Telesu resnično pričujoč? — Pa ne oziraj se, verna duša, na take bogotaje in tolovaje, ki iz Božje hiše delajo razbojnsko jamo; naj počnejo, karkoli hočejo, ti veruješ, da je Jezus Kristus resnično pričujoč, ti veruješ, ker te on sam s svojo Božjo besedo tega zagotavlja. Da boš pa še bolj živo veroval, ti povem po Dr. Krapf-u (Schule der wahren Frömmigkeit etc. Augsburg) to-le zgodbo:

V opatii Faverneiski, v škofii Besansonski na Francoskim, so iz pobožnosti na binkoštno nedeljo po večernicah sv. Rešnje Telo izpostavljali. Imeli so za to izpostavljenje odločeno mesto pred koram, kjer je bila neka železna pregraja. Kakor vselej, so postavili tudi 24. majnika 1608 na to pregrajo leseno mizo, na mizo so nastavili enako podklado, na to podklado pa denejo lesen, s svilnimi zagrinjali lepo okinčan tabernakelj. Čez vse to so sprosterli nebo. Okoli in okoli nastavijo svečnikov in steklenih skledic mesti lampic, v tabernakelj pa so položili posvečen kamen, in na kamen so postavili v srebrni in pozlačeni monštranci sveto Hostijo, da bi ljudje tako izpostavljeno sv. Rešnje Telo čez praznike častili. Kaj se zgodi? Drugo jutro pridejo v cerkev in namesti mize, podlage, tabernakeljna in zagrinjal dobijo kup pepela, in kamen, na katerim je stala monštranca, je bil padel na tla; tudi od neba, ki je bilo čez tabernakelj postavljeno, je bil ostal le tisti kos, ki je pokrival sv. Rešnje Telo. Vse je bilo tedaj sožgano in kamen razsut, na katerim je stala monštranca. Kaj meniš, kje je bila pa monštranca s presvetim Rešnjim Telesom? Lej čudo! Monštranci se ogenj nič ni poznal, visela je cela, kakor je bila, v zraku brez vse podpore, brez vse podlage — deržala jo je le samo vsegamogočna roka Božja nad tlémi. Vse je vrelo proti Favereji gledat ta čudež, ki je terpel okoli 33 ur dolgo. Binkoštni ponedeljek pa okoli desetih, ko je ravno duhoven pri velikim altari povzdignil sv. Hostijo, so slišali nad seboj vsi ljudje prijeten glas, kakor glas srebernega zvončika, in vidili so, kako je nevidna moč trikrat svečo ugasila, ki je gorela pred sv. Rešnjim Telesom. Precej na to se začne viseča monštranca proti tlam pomikati, postane nekoliko v miru in potem se postavi sama preč na neko mesto, ki so ga bili pripravili. Kmaló po tej prigodbi je ukazal veliki škof Besansonski to reč pravdo preiskovati. Pričalo je 52 ljudi, ki so z lastnimi očmi vidili to prigodbo. Spoznali so jo kakor pravi čudež, in njega spomin se po vsi škofii vsako leto obhaja. Čudno Hostijo pa je dal opat škofijski cerkvi v Dole, kjer se neprenehama časti od tistiga časa. A. P.

Gluhonemi jud v Gorici, ud sv. cerkve.

V tretjem letu očitniga nauka je Jezus po veliki noči šel iz krajev Tirovih, in je skoz Sidon prišel k Galilejskimu morju sred krajev Desetomestja. Truden se na nekem hribu vsede. Zdaj ma pripeljejo gluhi in mutastiga ter ga prosijo, da naj položi roko nanj. In ga vzame zmed množice na stran, vtakne svoje perste v njegove ušesa, pljune in se dotakne njegoviga jezika, pogleda v nebo, zdihne in reče: Efeta! to je, odpri se. In gluhomutec je bil ozdravljen.

Ta evangelijska prigodba mi je prav živo pred oči stopila, ko sim vidil dans zjutrej našiga gluhomutastiga juda v veliko cerkvo pred Božjiga namestnika pripeljati, da bi nanj roke pokladal, ga s kerstno vodo polil, ter ga na duši ozdravil. Lotili so se tega sv. opravila vpricho obilne množice sami milostivi knez nadškof Andrej. Po sv. kerstu so ga tudi birmali. Botra sta mu bila: blagorodni gospod Mihael baron Lokoteli in blagorodna gospá Jelena grofinja Lantieri. Na vprašanja, ktere je č. g. vodja gluhonemov tolmačil, je naš Štefan (tako se zdaj imenuje) tudi glasno odgovarjal, kolikor je premogel. Po sv. kerstu

in sv. birmi je novi ud katoliške cerkve z belo halo odet in s svečo v roki prav serčno za višjim pastirjem pristopil k velikimu oltarju, kjer so mu med sv. mašo presv. Rešnje Telo podelili, kteriga je prerojenec z ginljivo pobožnostjo prejel. Med vsem sv. opravilam je naš mladi Štefan prav očitno razodeval v vsem svojim obnašanji znotranjo zadovoljnost in veselje nad preveliko srečo, ktera mu je po posebni gudi Božji došla, da je zdaj tudi on otrok Božji, dedič (erb) nebeskiga kraljestva, da se mu je ravno danes vsem overam ukljub spolnila serčna želja, ki je skoz več let njegovo serce napolnovala. Komej domú pridši, reče: Še nikoli mi ni bilo tako dobro in lahko pri sercu, kakor danes; prejel sim najvišjiga Bogá; molil sim tudi za svoje starše in za vso svojo zlahto! — Bog daj, da bi molitev našiga Štefana, kakor nekđaj molitev njegoviga patrona, se kakiga Savla v Pavla spreobrnila! Mi pa ga priporočimo Bogú, da bi po zgledu sv. Štefana stanovitno in serčno živel po sprejeti sv. veri, in enkrat iz Jezusovih rok tisto plačilo prejel, ki mu ga po sv. evangeliu obečuje, rekoč: „Slehn, ki zapusti hišo, ali brate ali sestre, ali očeta ali mater, ali ženo ali otroke, ali njive zavolj mojiga imena, bo stoterno prejel, in večno življenje dosegel.“ (Mat. 19).

V Gorici 27. grudna 1859.

J. Furlani.

Hočes biti moder in srečin?

Biti moder in srečin ni družiga potreba, kakor spolnovati besede sv. Pavla, kteri pravi: „Preiskujte kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja Božja.“ De so te besede soluce modrosti in sreče, se boš prepričal, če bereš to-le:

Nekdej je živel glasoviten bogoslovec. Prosil je osem lét neprenehama Boga, da bi mu pokazal človeka, od kteriga bi se dale pota resnice spoznati. Nekiga dne prosi posebno goreče te milosti, in lej! glas se sliši od nebes, ga nagovori in pravi: Pojdi pred cerkvene duri; tam boš dobil človeka, ki te bo pota resnice učil. Sliši glas, gre pred cerkev, dobi pri vratih berača v stergani, umazani obleki — ne bi bil dal za vso njegovo opravo rejnata beliča — ga pozdravi in tako-le nagovori: Bog ti daj dobro jutro. Berač: Ne spomnim se slabiga. Učenik: Bog ti daj srečo: kaj pa govoriš? Berač: Še nikdar nesrečin bil nisim. Bogoslovec: Bog ti daj veselja na cente — tode povej, kaj s svojim govorjenjem misliš? Berač: Nikdar nisim bil žalosten. Zopet se oglasi bogoslovec: Naj se ti zgodi, kar voši tvoje serce; tode govori bolj odkrito. Kdo te zamore umeti?

Revež zdej odgovori: Serčno rad to storim, učenik! vošil si mi dobro; odgovorim: slabiga še nikdar imel nisim. Če sim lačen, Boga hvalim; če me zebe, ali če gre toča, sneg, dež, če je vedro ali oblačno, Boga hvalim; če sim reven in me zaničujejo, tudi Boga hvalim; zato pa še tudi nikdar slabiga jutra imel nisim. Vošil si mi, da bi bil srečen; odgovorim: še nikdar nesrečen bil nisim. Učil sim se živeti Bogú; vem torej, da to je naj bolje, kar on stori. Nikdar nisim bil nesrečen, ker z veseljem sim vsako reč sprejel od njega, naj si že bo prijetno, ali ne prijetno; naj si bo sladko ali grenko. Rekel si mi bil tudi, da bi mi Bog veselje dal; odgovorim zopet: nikdar žalosten bil nisim; sklenil sim namreč, vedno le gledati na Božjo voljo. Odpovedal sim se svoji volji, vdal sim se popolnoma v Božjo voljo; hočem, kar tudi on hoče; želim kar On želi.

Ko jo berač tako pové, ga učenik zopet vpraša: Prosim te, povej povej, kaj bi storil, ko bi te hotel vekomaj hvaljeni Gospod v pekel pahnuti? Kaj? — Bog bo mene v pekel pahnil? E če prav: sej imam dve rokó — oklenil bi se ga. Eni roki se pravi resnična ponižnost; to rokó, po kteri sim sklenjen z njegovo presveto človečnostjo, bi mu podložil; z drugo, z desno, ki se ji pravi ljubezen, bi se ga oklenil: — potemtakim mora iti Bog z menoj tudi v pekel. Obljubim pa, da ljubši mi je biti v peklu z Bogam,

kakor v nebesih brez Boga. Iz tega je učenik spoznal, da je popolnoma vdanost v Božjo voljo, sklenjena z resnično ponižnostjo, naj gotovši pot proti Bogu.

Potem pa še berača vpraša, odkod de je prišel. Odgovori: Od Boga. Učenik spet: Kje si pa Boga najdel? Berač: Tam, kjer sim vse stvari zapustil. Učenik: Kje si pa Boga pustil? Revez odgovori: V čistih srcih, in pri ljudéh dobre volje. Vpraša ga bogoslovec: Kdo si ti? Odgovori: Kralj sim. Učenik: Kje imaš pa svoje kraljestvo? V svoji duši, odgovori berač, — vladam čez vse notranje in zunanje čutila, de so mi podložne vse dušne želje in moči. De je pa to kraljestvo boljši od vsih pozemeljskih kraljestev, mi nihče ne bo tajil. Poslednjič ga tisti učenik še popraša: Kaj te je pa povzdignilo k ti popolnosti? Berač pravi: Vedno molčanje, visoko premišljevanje, zedinjenje z Bogom. Nobena reč, ki bi bila manjši od Boga, mi ni bila všeč. Našel sim tako svojiga Boga, v katerim imam večern mir in pokoj.

A. P.

Duhovne vaje v Konjicah.

Ljuba Danica! Za novo leto te hočem s popisom prav lepe cerkvene slovesnosti razveseliti. — V Konjicah namreč so v pretečenim adventnim časi za zveličanje svojih farmanov silo skerbni visokočastiti gospod nadfajmošter in dekan Jožef Rozman z radovoljno pomočjo duhovnov svoje dekanije in s pomočjo častitiga gospoda Alberta Nagi, vpojojniga fajmoštra iz Doberne, imeli duhovne vaje ali eksercicije za vse stanove in pa za vsaki stan po pet dni. Vsaki dan je bila nar. prej zorna sv. maša z blagoslovama in po tem vsakimu stanu dobro primerjena pridiga, po pridigi so se molile litanije od Matere Božje; pri popoldanskim duhovnim opravilu je bil en dan za vsaki stan posebej dotičnih nauk, druge dni se je razlagal zakrament sv. pokore, in tudi to se je vsakimu stanu primerjalo, kolikor je bilo moč. Končalo se je z litanijami vsih Svetnikov in sv. blagoslovam. Po vsaki pridigi in tudi po vsakim popoldanskim nauku so na koru prav serčno zapeli pesem ali od pokore, ali pa od Matere Božje. Pri vsakim blagoslovu s presvetim Rešnjim Telesam se je pa iz gerlov vsih pričujočih veselo petje po cerkvi glasilo in proti nebesam povzdigovalo, kar je bilo posebno pri možéh in fantih prav veličastno. —

Ne more ti moje slabo pero zadosti popisati velikiga serčniga veselja, ki smo ga mašniki občutili, ko smo vidili, de je bila prav prostorna cerkev tako rekoč natlačena pobožnih poslušavcov; zakaj ne le iz domače fare, ampak tudi iz vsih fará cele dekanije, še celo iz drugih dekanij je bilo veliko ljudi vsakiga spola in stana, mož in fantov ravno tako, kakor žen in deklet z gorečimi željami v Konjice prihitelo, se duhovnih vaj vdeležiti. Ni jih mogla ostrašiti daljna in težavna pot dveh ali treh ur, ne slabo vreme in veliki sneg, kteriga se je bilo zadnji teden toliko naletelo, de so ga fanti, ki so ravno takrat na versti bili, do pasa mogli gaziti. Če ravno so se v cerkev pridši od mraza vsi tresli, jih je vendar vsaki dan prav veliko prihajalo. Tudi stare babele in sivi starčki niso poslušali svoje že omerznjene kervi, ljubezen do pobožnosti jih je vnmala, silila, toplo peč zapustiti in se podati v cerkev k lepim opravilam. Pa ne le kmetiški ljudje so se svetih vaj tako obilno vdeleževali, tudi gospóda obojiga spola, za ktero je bila zadnji teden vsaki dan nemška pridiga, ni zamudila tega zveličavniga časa. Vidilo in spoznalo se je, de ni prišla v cerkev pridigarja pretresovat in sodit, temuč, de je gospé in gospóde prava gorečnost in skerb za svoje neumerjoče duše v cerkev gnala, poslušat resnice sv. vere in se vredno pripravljat k prijemanju ss. zakramentov.

Nar. veči veselje smo pa občutili v spovednici in pri obhajanju. Spovedovalo je pri vsakim stanu po dva dni 12—14 spovednikov od zgodnjiga jutra do pózniga večera, in

komaj smo vsim mogli kaj. Vse se je terlo pri spovednicah. Očitno je bilo, kako serčno vsaki želi, prej ko bi bilo moč, se znebiti butare svojih grehov. Poznalo se je v živo, de nauki s priznice niso padali na terdo skalo, ampak na rodovitno zemljo. Dosti zastaranih grešnikov, posebno moškiga spola, ki že po več let niso bili z Bogom spravljeni, je glas vpijočiga zaslišalo, se zbudilo in s skesanim srcem se k spovednici bližalo. Veliko terdih sere se je omehčilo, merzle so se ogrele, spijoča vest se je zbudila, skriti, pozabljeni, zamolčani stari grehi so se odgernili; torej se je tudi vsaki iz cele moči prizadeval, spoved prav na tanko od celiga svojiga življenja opraviti. Veliko zgubljenih ovčic se je zopet k Bogu nazaj povernilo, veliko krivic se poravnalo, pohujšanja popravilo in sovraštva odpustilo. —

Sv. Obhajilo, ktero je bilo zadnji dan svetih vaj za vsaki stan splošno, je bilo zares prav ginljivo, posebno pri ženah in dekletih, kterim je bilo še perve štirnajst dni moč, od bližnje na hribčiku stoječe cerkve sv. Ane v procesii dolí v farno cerkev iti. Tukaj so vse po cerkvi na dve strani v rokah goreče sveče držaje pokleknile in presveto Rešnje Telo iz roke svojiga dušniga pastirja, visokočastitiga gospoda nadfajmoštra, prejele. Možje in fanti so bili ravno tako obhajani, samo de s procesijo niso mogli iti zavolj slabiga vremena. Bilo je vsih skupaj okoli 6.000 obhajanih. Zares bi mogel kamnitno serce imeti, kdor bi se ne bil veselja zjokal, ko je to vidil, posebno če je pazil, kako so se v vsih očeh svetle solze blisketale in se vdirale po njih licih. Gotovo so angeleci Božji drage solzice v zlate posode vlovili in jih zanesli pred sedež Božje milosti. —

Lepo in veselo so bile duhovne vaje končane pri vsakim stanu; le eno samo reč še zdaj prav preserčno želimo: naj bi jih namreč vsigamogočni Delivec vsih darov milostljivo blagosloviti blagovolil, in vse, ki so se jih vdeležili, v njih storjenih dobrih sklepih poterditi. Gotovo bojo potem visokočastiti gospod nadfajmošter in tudi drugi duhovni gospodje pomočniki veseli pozabili vsiga truda in obilnih skerbi, ki so jih v tem časi imeli, kadar bojo vidili pri svojih farmanah, de so sv. eksercicije obilno dobriga sadú obrodile.

L. J.

Sad molitve sv. roženkranca.

Slovenska narodna pesem. Zapisal Rodoljub Podratitovski.

Častita je navada ta,
Svet' roženkranc moliti;

S to sveto molitevjo

Marijo počastiti.

Kdor roženkranc rad molil bo,

Marijo častil in hvalil,

Ta nikdar zapuščen ne bo,

Vam hočem spričat' kmali.

Povém od ene deklice,

K' je á'vinco past gonila,

Tje blizo male cerkvice,

K' je v tistim kraju bila.

Noter je bil stari pil *)

Rože Marije device.

Nobeni drug' ga ni častil.

Zvanaj te pastarice.

Ona je notri vsaki dan,

Svet' roženkranc molila;

In je z velike andohtjo,

Ta sveti pil častila. —

Enkrat ta deklica zbolí,

Leži tam v eni slami;

K nji sta prišla dva paterja **)

Vidita, nje čas je zadnji.

Spreljuba moja paterja!

Molita, njima pravi:

Jest vidim prav lepo Gospó,

Ki mi stoji pri glavi.

Paterja koj poklekneta,

Svet' roženkranc molita,

Marijo zdaj zagledata,

Ki je pri postlji bila.

Okol te revne postljičice,

Tud' druge so svetnice.

K' so čakale 'a te deklice

Njene srečne dušice.

Kadar dušo pustila je,

Marija jo je sprejela.

Sebi vzame krono z glave,

Nji jo na glavo dene.

Tako je ona v svet' raj šla

S to lepo tovaršijo.

Da bode tam uživala

Veselje z Marijo.

Prepevati tam pesmice,

K' jih drugi pet' ne more.

Kakor le čiste deklice,

Ktere časte Marijo.

*) V nekterih krajih posebno po dolenskem znamenja in podobe ob cestah tako imenujejo.

**) Miniha ali samostanska očeta.

O tavžentkrat je srečen ta,
 Kdor prav časti Marijo.
 On bo, kakor ta deklica,
 Imel srečno zadnjo uro.
 Če bodedo svet' roženkranc
 S pobožnostjo molili.
 Se bomo z Marijo vsi
 Na večno veselili. Amen.

Misijonsko.

(Dalje.)

Ravno ko je gosp. Kirchner prišel v Neapel obiskat sobivališče „della Palma,“ je bil ondi tudi znani misijonar in reševavec sužnih otrok, gosp. Nik. Olivieri. Letá se je ponudil g. provikarju, da hoče misijonske fantiče iz Aleksandrije v Neapel spravljati, kolikor krat jih bo kej tamkej, ko pride v Egipt. V Rimu pa je vodja v Propagandi gosp. Kirchnerju obljubil, da bo Propaganda nadomestovala, ako bi sobivališče v Neapelnu zadosti pomočkov ne dobivalo.

Svet gosp. provikarja, v šelalu (šumu ali vodopadu) blizo Asvana novo misijoniše napraviti, je bil v Rimu všeč in sv. Oče s Propagando vred so 5000 tolarjev za zidavo obljubili, kakor je že znano.

Nato popisujejo naznanila, s koliko silo se je gosp. Kirchner na Dunaji in v Rimu branil, provikarstvo nase vzeti in de ga je na vse zadnje s pogodbo sprejel, ga pozneje na družiga preložiti, ako bi se voljan in k temu zmožin našel. „Kdor škofijstva iše, se ga vari; kdor pred njim beži, njega primi.“ Te besede nekiga cerkveniga učenika o ti priliki naznanila kličejo v spomin. 12. sušca je bil g. provikar poslednjikrat pred sv. Očetam, kateri so nad vsim popolno zadovoljnost izrekli, kar je bilo do tistihmal za misijon določeniga in obljubili so, da bodo misijon s svojim blagoslovom, molitvami, in kakor koli bodo premogli, podpirali, in so s posebnimi duhovnimi oblastmi in svojim blagoslovom gosp. Kirchnerja odpravili.

Ker so z misijonskimi rokodelci marsiktere pritežnosti in stroški, je č. O. Reinthaler svetoval, da naj se samostanski terejarji v ta namen vzamejo v misijon, katerih si on sam upa dvanajst dobiti, in bi jih bil že zdaj iskal, ako bi ne bila vojska mnogoterih zadržkov stavila, nekaj ker je bila voznja med Terstam in Aleksandrijo pretergana, nekaj pa zavolj denara, ker v tih okolišinah bi ga bilo tretji del zaverženiga. O. Reinthaler se je zdaj podal z g. Kirchnerjem v Afriko. Podala sta se po Donovi skoz Carjigrad v Aleksandrijo, kamor eta 6. vel. serp. dospela, kakor je že znano. Do tod je z njima popotval v. č. g. Blaž Veri, pomočnik g. Olivieri-a v reševanju sužnjih otrok, kateri je zopet šel po nekaj tacih sirot, nismo pa od tistihmal nič slišali, če je prišel nazaj ali ne, in kod de zdaj gospoda hodita. C. k. veliki poročnik Schreiner v Aleksandriji je gosp. provikarju obljubil, da mu bo krepko pomagal k novimu misijonišu v spodnji Nubii. Pri nakupu zemlje za novo napravo se ni bati, da bi egiptovska vlada zadržke delala, zgujezdila pa se je neka turška prenapeta ločina, ki neizrečeno udeluje zoper muhamedanske posestnike, kateri hiše in zemljo prodajajo Evropejcam, in ne vselej brez vspeha, zlasti ker so tudi vradniki vmés, ki veliko veljajo. Vender je slišati, da je c. k. poročnik v Carjigradu že pridobil sultanovo pismo za novi štacion.

Nektere iskrice.

Spisuje J. B.

Poterpežljiv bolnik.

Zveličani brat Lorenc imenovan iz Vstajenja, je terpel hudo terganje po ledji in še tri druge bolezni se ga lotijo malo časa pred smertjo. Pri tem terpljenji je imel navado reči: „Le eno samo terpljenje imam, to je, da nimam nič terpeti.“ V njegovi poslednji bolezni ga tudi škof

Fenelon obiše in ga vpraša, kaj bi storil, ako bi mu Bog na voljo dal, ali precej umreti in v nebesa iti, ali pa še dalje terpeti? Brat Lorenc odgovori: „To Bogu zročim.“ Malo pred smertjo pravi, poterjen s svetimi zakramenti: „V duhu svete vere vidim pričujočiga Boga tako gotovo v meni, da se ne bojim ne smerti, ne sodbe, ne oblasti satanove ne pekla.“ Na to mirno umerje.

Le pobožni kristjan je resnično poterpežljiv v bolezni, in mirno pričakuje smerti, vedoč, da druga je smert pravičnih, oni bojo v Gospodu zaspali in njih dobre dela jih bojo spremile.

Modro razdeljeni prihodki.

Sveti Adalbert, drugi nadškof v Pragi na Češkim, slavni mučene leta 997, je prihodke svoje nadškofije na štiri dele razdelil; eniga je obernal za potrebo svojih cerkvá, družiga za svoje duhovne, tretjiga za uboge; čertertiga je še le za svoje potrebe prihranil; pa le - ta je bil veliko manjši od unih treh, ker bil je pobožni škof silno zméren v jedi in pijači, pa ves ponizen v obleki in družih napravah v svojim stanovanji.

Zmernosti pri jedi in pijači, ponižna obleka in neblisčeca sobna in sploh hišna naprava prihrani velik del prihodkov za uboge in za druge dobre dela.

Pravi studenec kristjanske modrosti.

Svetiga Bonaventura kardinala obiše nekiga dné njegov zvesti prijatelj, sveti Tomaž Akvinski, slavni cerkveni učenik, pregleduje njegove spise, polne Božjiga duha, se čudi in ga vpraša po tistih bukvah, iz katerih se uči tako pobožno in ljubeznjivo pisati od duhovniga življenja in kristjanske popolnamosti. Sveti Bonaventura pa pokaže na podobo križaniga Jezusa, rekoč: „To so moje nar boljše in nar bogateji bukve, iz njih se učim. K svetim Kristusovim ranam in k nar svetejši daritvi sv. maše se zatekam in dobivam več luči, kakor pa iz bukev in iz svojiga premišljevanja.“

Res, te bukve, so podoba Križaniga Jezusa, so razumljive učenim in priprostim, gospodu in kmetu; naj jih tedaj oboji pridno pregledujejo in prebirajo!

Serčnost keršanskiga otroka.

Pater de Majla, jezuitar in misijonar, pripoveduje od nekiga devetletniga otroka na Kitajskim, da je bil za kozami hudo zbolel, za katerimi sta bila malo poprej njegova brata umerla. Mati mu hoče pri malikih pomoči poiskati; v to pa otrok nikakor ne privoli, ampak veliko raji in prav vesel umerje, kajti že je bil kristjan.

Le sveta katoliška vera napolni kristjana s pravo serčnostjo v bolezni in ob smerti, ker mu kaže v boljše življenje mem sedanjiga. O de bi vender vsi spoznali ta neprecenljivi dar svete vere in ga sebi v zveličanje obračali!

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. V poslednjim listu u. l. omenjene majhne bukvice Večni mesec za žive in za mertve so na svitlim (pri Gerberji in Kremzarji po 10 novih kr.) in obsegajo za vsaki dan celiga mesca naslednje reči: **Rek;** nauk in priporočilo zlasti za tisti dan; naloga za tisti dan; pogled v seree; molitvico za verne mertve. Bukvice imajo na čelu opombico, ki jo tukaj pristavimo namesto priporočila, in je naslednja: Ta Večni mesec bi zamogel živim in mertvim prav veliko dobriga storiti, ako bi ga tako obračali, kakor je odmenjen. Dober je za gospodarje: vsaki večer naj se deržini naloga bere za drugi dan; — za gospodinje, ki učence v stanovanji imajo, ravno tako; — za posamezne ljudi, ki nimajo časa veliko brati, pa vender želé kaj dobriga slišati in v čednosti rasti, postavimo, za keršenice in sploh za posle; — za šole: vsaki dan se učencam naloga posebej bere in razlaga, to bo malo časa vzelo, pa silno veliko k čednosti pomaglo,

zlasti ako otročiči bukvice imajo, de bodo tudi domačim večni mesec razlagali; — za nedeljske šole in otročje spraševanja: dá se jim v nedeljo naloga za celi teden, in je bukvic dosti za 31 krat, potem pa nič ne škodva ampak pomaga, če se ponavlja; — za božičnice, novoletnice in sploh darila: sleherniga obdarovavca bodo razveselile; utegnile bi se tudi pri Šmarnicah porabiti, kjer želé berhke in kratke napraviti: privzame se k pričujočimu vsakdanjimu nauku kako malo daljši premišljevanje, molitev Marije Device in vsakdanje litanije M. D. lavretanske. — Kjer se šolam ali družinam večni mesec razlaga, je treba, de se naloga po prebranji izpraša, če si jo je vsakdo v spominu ohranil, ker brez tega ne more zadosti koristiti. —

Osnova in tudi veči del tvarine, več ali manj za naše potrebe predelane, je za te bukvice posnét iz Doniovih: Ewiger Monat.

Iz Ljubljane. Iz razkaza pretečeniga leta za ljubljansko mladenšnico, Alojzjeviše, posnamemo to le: Prihodki te naprave v pretečenim letu znašajo 6.431 gold., izdajki pa 4.366 gold. Premoženje te naprave se je v ravno minulim letu naraslo za 2534 gold. Ob koncu pretečeniga leta je bilo v Alojzjevišu 56 mladenčev, zmed njih 29 izverstnikov, 25 s prvim, in 2 z drugim redam. V zaupanji, de bodo dobrotniki tudi nadalje to dobrotno napravo podpirali, so to leto sprejeli in prihranili 62 učencov, nekaj zastonj, nekaj za veči ali manjši plačilo po zmožnosti; — 2 sta iz osme, 2 iz šeste, njih 10 iz pete, 14 iz četrte, 19 iz tretje, in 15 iz druge latinske šole. — K sklepu je v naznanilu omenjena še britka zguba, ki je to napravo pretečeno leto zadela, de je namreč njen milostni začetnik in vstanovnik 7. sveč. 1859 v večnost se preselil, ki je pa tej svoji priljubljeni napravi s tem postavil krono, de jo je vesoljno dedinjo svojiga premoženja storil. Za vse te velike dobrote blagoselčni pokojnik ni tej svoji napravi druge dolžnosti naložil, razun ene same letne pete sv. maše v kapeli v pričo zbranih Alojzjancov. Pristavljeno je pa tudi v naznanilu, de dosihmal razun nekterih pobišnih reči in nekaj bukev Alojzjeviše iz škofove zapustnine še nič dobilo ni, ker je dedinska obravnava ravno v delu, in de pri obširnosti tega opravila ni še tako hitro pričakovati, de bi se ji dedina izročila, zlasti bo to zadrževalo, ker je v oporoki odločeno, de se morajo stroški za natis sv. pisma in slovenskiga besednjaka iz zapustnine plačevati.

Iz Ljubljane. Ljubljanska hranilnica nile od te strani silno dobrotna naprava, de s trudam prihranjene in za dneve sile odmenjene krajcarje človeku varno in zanesljivo hrani in jih zmnožene poverne, temveč, ona tudi s svojim lastnim premoženjem, po modrim gospodarjenji pridobljenim, velike dobrote skazuje. Letas je hranilnica po takim potu zopet 1.000 gold. vbogajme podelila; namreč: Za ljubljansko ubožnico 300 gold.; za ljubljanske domače ubožne 400 gold.; za ubožne ljubljanske gimnazialne učence 100 gold., in za novomeške 100 gold.; za tiste reveže, ki se ozdravljani iz ljubljanske mestne bolnišnice odpravljajo 100 gold. —

Iz Ljubljane. Ljubljanska rokodelska družba je v dan sv. Štefana prav lepo in priserčno svojo božičnico obhajala. Zjutraj so imeli v križanski cerkvi slovesno sv. mašo in skupno sv. Obhajilo. Zvečer pa so v pričo obilne gospode ljubljanskiga mesta v rokodelski dvorani imeli veselo kratkočasnico s slovenskim in nemškim petjem in lepo govorništvu v obéh jeziki, za čimur je bilo deljenje mnogoterih daril ob božičnim drevesu, so jih bili dobrotniki te vsake hvale vredne družbe pridnim družnikom pripravili. Čast in poštenje družbi in njenim vodnikom!

Iz Maribora. Tudi po Lavantinski škofiji so začeli nabirati podpise za list milovanja in verne vdanosti do sv. Očeta. Listi v slovensini z naslednjim zapopadkam so razposlani po slovenskih duhovnijah:

Presveti Oče Papež!

Vaši véрни otroci, Slovenci Avstrijski in katoličani Lavantinske škofije na spodnjim Štajerskem, öujemo in beremo z žalostnim sercam, kako hudo se Vaši Svetosti godi, kako gerdo Vaše podložne sovražniki naše svete vére šuntajo, in kako nehvaležno se Vaši lastni sinovi, Lahi, nad Vas puntajo, kakor svoje dni hudobni sin Absolon zoper svojiga predobriga očeta Davida. Hočejo Vas odreti, Vam vzeti lastino svetiga Petra, in tako oropanimu vidnimu Poglarvarju naše svete Cerkve apostoljski Stol podreti, ki je steber in dno resnice, de naj bi se potem naša sveta véra zaterla. Radi bi prekucuhi, oni ljudje brez vére in brez Bogá, Vam, našimu naj visjimu Pastirju, roke zvezali in udarili Vas, kakor sveto pismo pravi, de bi se potem vérne ovčice razkropile. Tega pa Bog ne daj!

Naši verli sinovi, hrabri vojsaki slavniga polka Kinski, so na povelje svitliga Cesarja in Gospoda našiga mnogo let Vam, sveti Oče, v Vaši državi v pomoč stali, ter so nam veselo pravili, kako ljubeznjivo ste jih imeli in mnogo jih po zaslugah veličastno počastili. Veliko Slovencev, kakor Nemcev je v Vaših italijanskih krajih pomerlo, in serce nas boli le pomisliti, da bi zemlja, v kateri toliko naših rajnih bratov počiva, Vam, sveti Oče! vzeta bila, in bi brezbožnim prekucuham v roke prišla, kateri bi na pokopih naših rajnih rojakov kleli, kakor jih že kolnejo, ne pa jim za duše molili.

Po skrivnih sklepih Modrosti božje našim rojakam dano ni, v sedanji nevarnosti Vam, sveti Oče, z orožjem v pomoč stati in Vas braniti; pa za toliko bolj serčne so naše želje, ktere Vas obdajajo, goreče naše molitve, ktere iz otroških serc vstajajo, ter se vzdigajo pred obličje vsega močniga Boga in Gospoda usmiljeniga, ki vetrovam in morju zapoveduje, naj dá ljubi mir in dobro srečo Vam, Očetu našimu, de ne bodo Vaši sovražniki za Vašo suknjo vadjali; saj je dota svetiga Petra, in tako prav za prav celiga katoličanstva lastina.

Brez števila veliko sovražnih napadov je prebavila naša sveta mati, katoliška Cerkev, veliko žalosti in nehvaležnosti ste si užili, presveti Oče, tudi že Vi, od kar deržite za veslo svetiga Petra. Naj Vas tolaži ljubezen Vaših vérnih otrok, naj Vam skoraj pomoč izprosi molitev Vaših ovčic, med kterimi tudi nas Slovence, zveste katoličane ohranite, in podelite apostoljski blagoslov nam in celi naši Lavantinski škofiji.

Bogú in preblaženi Mariji Devici brez vsega madeza spočeti priporočamo Vas, Vašo deželo in pravico Vašo, Vam vsi ponižni noge poljubimo, ter ostanemo neprenehama

Vaši Svetosti, Papežu,

vsí pokorni in zvesti véрни otroci
Slovenci Lavantinske škofije.

V Marburgi na Štajerskem

v godovno sv. Tomaža apostola 1859.

Z Dunaja 18. Grudna. ✠ — Leto 1859 našiga zveličanja gre h koncu. *) Kmalo le kmalo bo tam, kjer so vse druge, v neskončni večnosti. Kako urno tečejo — vse — eno hitreji mem družiga, naj so že slabe ali dobre ali srednje; za njimi ostajajo le dela in spomin: pač grenek spomin, ako so bile slabo dopolnjene! Ne bo pa odveč, ako se nekoliko nazaj ozrimo v sedanje, ki bo ravno kar minulo, in pogledamo, kakšno je bilo. Nihče, menim, nima tako slabiga spomina; de bi več ne pomnil, kako je bilo to leto. Bilo je sploh nemirno, zmed tistih hudih eno, ki nam jih že od nekdaj napovedujejo. Dé, bilo je res leto polno bojev, bodisi na kervavim, bodisi na politiskim, duhovnim in moralnim polji. Tudi nasledki niso prizanesli, in le prihodnji čas bo rane scasama zamogel poceliti, če Bog srečo in blagoslov, in ljudem pa pamet dá. De je vojska kej

*) Ta dopis je bil nam zadnjič že po natisnjeni Danici v roke prišel.

strašniga, se je vsaki lahko prepričal. Ali hujši je še druga vojska, vojska na duhovnim in pravnim (moralnim) polji, posebno če se pomisli, kakšno je človeštvo dandanašnje sploh, kako polno krivih in napčnih misel in djanj, kako se je nekako od svojiga praviga bandera ločilo in v sovražnikove taborišča razkropilo, popustivši svojiga perviga vojvoda; kako ihtavo in razdraženo se poganja in vojskuje za hudo, za laž, za pregreho: zatira pa dobro, resnico in čednost! K temu pa še pristavimo tisto strašno hrepenenje po časnim blagu in razuzdanim veselji, po tem kar danes pride, jutri mine, brez pomislika na svoj blagi poklic, na neogibljive nasledke v neskončni večnosti. Po tem soditi, se mora reči, de je svet slép in gluhi in brom v duhovnim oziru, de je čudna zmeda in življenje nevarno sploh, pa tudi za vsakiga posebej. Iz slabih misel in razumkov izhaja slabo djanje in nehanje, in kakor se telesne kužne bolezni sprostitarajo, tako tudi dušne. Le poglejmo malo okrog sebe. Kaj pomeni to, ko se je celo leto kričalo in pisalo, de pravica nima več dobrih tál, de so ji vse tla spodkopane. — Glej začetek vojske. — Kaj je to, de so tako serdito napadali sv. Očeta papeža v njegovih pravicah, in de mu še dandanašnje mirú ne dajo? Kaj pomeni vse to jezikanje časnikov in mnogoverstnih kardél zoper njegovo posvetno vladarstvo? Kaj pomeni to zagovarjanje ropá, roparjev in tolovajev? Kaj mnenje in djanje učenih in neučenih zoper sv. Cerkev in njen zveličanski nauk, zoper čednosti, ki so nekđaj še pri neverskih narodih v čisljih bile! Kaj pomeni vse to in še veliko družiga, ki nam ni tako blizo? Ali ni to priča nekiga žalostniga spremenjenja dandanašnje, pravim, ko nas, češ de, omika in olika tako visoko povzdiguje? Vender sáj ne bo omika ravna nasprotnica od nekđaj veljavnih naukov in pravic, tedaj popolna končevavka vsiga po Božji in človeški pravici vstanovljeniga reda! — Pa bo rekli kdo: vsaj so bili hudobneži vedno na svetu, kamor koli pogledáš nazaj v stare čase, povsod jih najdeš. Resnična je ta; vender nas uči lastna skušnja in spričevanje družih veljakov, de med tistim in današnjim svetam je velik razločik, de namreč sedanji svet po sili hudo hoče in dela, kakor more, in mu je vse prav v dosego njegovih nepostavnih namenov; je tedaj neka silovita spačenost, kar pri unim ni tolikanj očitno, in v resnici tudi ni bilo. Odkod n. pr. toliko slabih izgledov v besedi in v djanji, toliko nagnjusniga meseniga poželenja in djanja? Odkod hrepenenje in pisanje tacih bukav in spisov, ki čednost zasramovaje greh in nesramnost povzdigujejo in priporočujejo, in pa očitno, na vse usta? Kdo more potem to zavirati? Popadejo ga kakor dereči volkovi — in pomagaj si! — Ali ni to čudno znamnje? Dodedni še k temu, de se dans vse to hudo bolj hitro zveduje in razširja, kakor nekđaj, ker so nam vsakdanji listi, želežne ceste in daljnopisniki na pomoč: kdo se ne bo ustrašil pred strašnim zlegam, ki šviga ko ogujeni drakon ko peklenski zmaj po zemlji semtertje in duhove in serca okužuje, ki človeštvo po eni plati bladi, po drugi pa mu smertne ráne zavdaja! —

De h temu še nekaj od domačih reči spomnim, menim, ne bo nikomur preveč. Že delj časa sem so nam obetali boljši dni, veseljši prihodnost? ali zastonj, ker neka sovražna moč vse dobre prizadetja v nič devlje. Kako to? Lahko. — Pervič se preveč gerdiga in na vse plati pregrešniga očitno trosi in spisuje; vse to pa, češ de, zavolj veči omike in pametniga verovanja. Tu pač ni nikakorsniga ozira ne na mlade ne na stare, ne na moške in ženske, ne na katoliške kristjane in njih sv. vero, ampak le bolj vse na drugovernike, za tiho in skrivno puntarstvo zoper veljavni red, posebno pa zoper Božje in iz njih izvirajoče človeške postave. De ne zgubljam veliko besedi od narodovnost našiga cesarstva, ki jim je po postavi samostojna enako pravnost zagotovljena, kako večina naših pisavcov od njih misli in piše? kako njih narodovne pravice z vero vred z nogami tepta, misleč de dobro dela? Ali niso to pre-

krizane misli, huda volja, ker ne de bi mirili v namenu postave, gredó in vedno le v stari rog na novo trobijo? Kam vender to meri? Če ongavi tukej pri tolikim izobraženji tako slabo razumevajo državljansko korist, moram pač srečno šteti množico tistih po deželi, ki jim enaki sadovi v roke ne dohajajo — vsaj se jim jeziti ni treba in denara trositi za nepotrebno, nevarno blago; milovati pa moram tiste, ki jim vse verjamejo in v njih imenu novince zbirajo. Čudna zmes! Že večkrat se je kdo v domačih listih zoper nje vzdignil in je prav imel, še bolj pogostama bi zaslužili, ker nam tako slabo dobre reči tolmačijo, — in tudi jaz rečem: Slovenci! pustite nevarne liste, bolje manj vsakdanje vednosti, ali pa nič ne, kakor pa nevarne, kudo-voljne, pohujšljive, novinarske čencarije, ki pred ali potlej slab sad rodé. Boljši je že očitin sovražnik, kakor potuhnjen in slab prijatelj! Za Slovence bi se spodobilo v novim letu, de bi bili vsi popolnoma Slovenci, ker pravi Slovenec daje Bogú kar je Božjiga, in cesarju, kar je cesarjeviga; vošiti je, de bi bila vsim narodovna reč ljuba, kakor vera, domača beseda in šege itd., ker le iz te ljubezni, iz tega spoštovanja zamore izhajati občno spoštovanje vzajemnih pravic vsih avstrijskih državljanov, mir in red in sčasama veselo napredovanje in prava omika, ki v resnici blaži in narode k srečnimu cilju in koncu pelje. Bog daj, de se to leto bolje sporazumimo! — Slovincam sploh se mora tudi reči, de že večidel po tej poti hodijo, kakor so iz njih listov bere, vsaj jim je mar za vero, za čedno domače deržinsko življenje, za bolji in varniši red in sploh za občni blagor. To je res lepo! — Ali ker še ostaja mnogo dela in truda, moramo vsigamogočniga ponižno prositi, de bi glavarje razsvetlil, vsim pa voljo in zmožnost dal, sebi in bratam v korist delati in tako delo dognati k veselimu koncu ukljub vsim nevarnostim in nadlogam, ki nas zdaj obdajajo in še tudi v prihodnjic gotovo obdajale bodo. H koncu naznanim še vsim Slovincam lepo delce v slovenskim jeziku, ki bo naj berže o novim letu izdano in bo obsegalo lepo število zanimivih reči in vprašanj, ki zadevajo sploh Slovence. Srečno novo leto!

Z Nemškiga. R. Novo leto! Pač novo leto, ne samo po časni meri, ampak še bolj po svojim posebnim skrivnostno strahotnim obličji, s katerim se omamno proti osupljenimu človeštvu iz neznaniga hrama prihodnosti pomiče. V zgolj pričakovanji britkost in nadlog, med hrumečim bojem resnice in laži, pravice in krivice, o samovoljnim oblastovanji dodelane nejevere s kardelam pogubljenih dosledkov in nasledkov, nasproti v hrabrim oroževanji rešivniga kersanstva, v zgolj prepiru in vojski — kakošen pomen li morejo navadne novoletne vošiti letas imeti? Vošiti mnogo let — in možje korenjaki trepetajo pred protečo nevihto! Vošiti prijetno življenje — in z zgolj strahom in dergetanjem nemila osoda ljudstva oplazva! Vse obstoječe je naloženo na razhrebano ladijo brez sidra brez kermila, ki je vihra človeških strast premetava po valovitih derečinah. Kje je upanje odrešenja, kdaj nam posije zvezda mirú in sreče? Odgovor je kratek. Kadar bo zmagalo katolištvo, — zmagalo po vsih razumerah: kadar bo sv. cerkev obveljala in spoznana ko nevesta Kralja nebes in zemlje, ko kraljica toraj med človeštvam; ko se bo Petrova skala vkladala ko vogelni kamen vsih stavb med človeško družbo; ko se bo poleg cerkveniga nauka ob likovala in spolnovala resnica in pravica. Dokler se pa bo ona v verige kovala, sramotno zaničevala, zatirala, spodkopávala, rimska skala razbijala z vsimi kiji samosile in kovarstva, bomo zastonj zdihovali po prijetnih mirnih časih, po pravim blagru in vspehu. „Evropa je zidana na kersanstvo!“ Ko bi si pač to neutajljivo resnico zapomnili vsi deržavni kermarji in politiški snovači! Ona nobene druge podlage ne mara. Prazni so naponi, jo zopet postaviti na poganske noge. Sedanji rodovi so hoté nehoté pod oblastjo kersanstva in vkljub svoji umetvani nejeveri, vkljub svojimu neuravnimu ravnanju, vkljub spridenim sočam, ki so jih na-

peljali po cerkvah evropejske družbe, vkljub vsimu demoniškimu divjanju se vendar nikdar ne bodo znebili kersanskega značaja, si ne bodo odcedili iz napetih žil kersanske kervi, si ne oterli z barvanih in šemljenih obrazov kerstne vodé. Vkljub vsimu prebrisanemu umovanju in modrovanju se ne bodo rešili kersanskih vezi, ki jih je Božja roka oplela okoli vesoljne Evrope; vkljub vsimu Laokoonovemu steganju se ne bodo izvili iz neskončnega okrožja kersanstva, ki ne pozná nobenih mej ne po širokosti, ne po visokosti, ker je neizmerno, kakor Bog sam. Zasega v nar globeji globočine, in sega v nar viši višine. Ni je resnice, in bi v njem ne bila založena, ni je pravice, in bi se v njem ne hranila. Kar je zunaj njega, je laž, krivica in zgolj zanikava. In kako se sedanjí svet tem resnicam nasproti obnaša? Prizadeva si umetno opoganjeni ljud v last si zbojevati gotove človeške razmere, v katerih bi kersanstvo prav nič govoriti ne imelo. Popél se je v svojim prebrisanim tuhtanji do previsokih idej, katerih večí natankosti si skoraj ni mogoče misliti, in meni, de bo s teh višáv z vspešno prizadevnostjo pogubljivo streljivo na kersanstvo prašil, ki se po njegovih dozdevah po tamotnih nižavah negodno in nezmožno na pol mertvičasto plazi. Iztuhtal je nanreč, de mora n. pr. država gledé verstva brezbarvna (furblos) biti, ker ji neki kakoršnekoli verske okove branijo rasti in razvijati se, de naj n. pr. verstvo (narpred se vé de katoliško) po nobenih očitnih spoložajih ne gospoduje, de se naj njegova posest oklepa med tesne cerkvene stene, in naj se nikar ne spuša na okroženje samoljubniga svetniga kolobaja; in zatoraj, kar je lepe pesmi poslednji odrezek, naj se papežu vzame svetnooblastno žeslo, češ de ga duhovska roka ne more posedati v podložnikov prid, ona državljanam ž njim ne naklanjati primernih blagot itd. Sedanjí modrovavci in osrečevavci tedaj so raztergali človeka na dve plati, in neskerhljiva njegova edinost mora sama sebi nasprotovati, mora prigrasovati svetu ž njegovimi načeli, mora poslušati in slušati cerkev in njen nauk, ki ravno zdaj je kleno čelado na pogumno povišano glavo postavlja, in s terdno kovanim škitam v roki mogočnim zopervavcam; če tudi kervavo vojsko napoveduje. Ona se mora vojskovati za kračeno pravico svojiga obstanja, in ko bi tudi posamezni njeni udje orožje pomet-li in se strahopetno sovražniku podali, vendar ona ko neminljiva celota z rimskim središtem, ona se ne more nikdar bojevanju odpovedati in ne more nehati biti, ker je vekovita vstava vsemogočnosti Božje na zemlji. Pljuskali bodo ob rimski skali razpenjeni valovi človeških strast, in tudi marsikako mahovino in kerhino od nje utergali, ali ravno to ji bo le koristilo, in kakor slavna zmogavavka čez peklenske moči bo v tolikanj lepšim svitu posevala po krogu svetá. Cerkev toraj bo morde mogla hude boje preterpeti in nikdo ne zna, po kakošnih čudnih potih jo bode Bog proti njenimu oslavljenju vodil; in morde bo med gromam in treskam in mnogimi napadi terprilizuškimi zvižčami nadaljevala svojo pot, in opravljala svojo zveličansko nalogo. Utegne Bog pripustiti, de bodo sovražne moči v dozdevno pokončanje njeno morde nad njo oblastovale, de bo kraljestvo hudobe in krivice tolikanj bolj spridene dele, lahjotine in terhlenine z njeniga trupla náse potegnulo, in trume svojih orožencov ž njimi množilo, de bodo kovarniki serce in središe katolištva, kakor pravi Orleanski škof, tako rekoč zadušili, ker si ga uglajena civilizacija in humanija ne upa z okrotnim ravnanjem umoriti; vse to se utegne z nameni Previdnosti božje vjemati, ker je morde ravno zavoljo človeške cerkvene in verske dremotnosti bolečiga pretresa prav treba, in bi le občasna stiska po majhnih in redkih razmérah tej potrebi ne zadostila; treba je morde semtertje kaj bolehavo, že zamerlo kersanstvo občutljivo obuditi, prog očediti, zanemarjeno njivo potrebiti, starino preorati, vse prerahljati, de bodo serca in misli mnogo njih očitne, in se bodo duhovi v razločne verste razpostavili. In taka podoba se že razvija pred našimi očmi. Memo rimskih zadév zginjajo drugi prigodki, in pomenljivi-

vosti ter imenitnosti papeštva in cerkvenstva nikdo ne taji, kterekele že nauke sicer próda med svetam. V tacih okolišinah pa je narpred treba, de se verniki svojiga katolištva zavedó, v upih in nadah in nastopnih nezgodah pota ne zgrešé; de se zlasti glasovarji katoliške reči s spodobno možatostjo in častitostjo obnašajo, de so družim neúkim družnikam terdni vodniki in stanovitni varhi, de zvesto in svesto ž njimi vred veslajo po vlažni razvétrani plani med šterlečim skalovjem in naskončnimi morskimi zmaji v luko časniga in večniga blagra, in sidra pripnó na neomajljivo skalo svetiga prestola, kateri edini še varuje in brani pravico, ki jo samolastna prekucija namerja poplati z obličja zemlje. Celo znejeverjeni Lutrov porodek, ki ni nikdar še nehal škrabati in zagojzde zasajati v katoliško skalo, de bi semtertje kako škerl odvalil, zdaj preplašen ferfetá v zavetje katoliške obrambe, bojé se, de bi mu uima iz točniga oblačja oskubenh perót čisto ne potokla, in ga ne potegnula med hudourniško splav. „Oči ste nam odperli.“ kličé glasoviti škof Dupanloup. Tedaj bo vendar enkrat nehale prazno zanašajo na hlinjene dobrovoljne namene samolastnih mogočnjakov, ki z Judovim poljubkam sv. očeta zdajajo. Ubogi svet je zdaj res kakor zapušena sirota, ker je dozday navadno le pod dozdevno cesarskim žeslam, resnično pa pod prekucijsko vertačo zavetja iskal zoper naklepe samovoljnih prenarejavcov resnic in pravíc. On ni poslušal glasov vpijočih v pušavi, ki so natanko razodevali pravotne njihove namere in ga svarili; upadenih lic in treslikastih nog je nategoval ušesa, in serkal v nade prazno serce skrivnostne glasove in besede iz prekanjenih ust — v svojo varo in nesrečo. Zdaj spoznava nekoliko svojo slepoto, tode — pri Bogu je milost. —

Razgled po kersanskim svetu.

Dunaj. Svittli cesar so za ubožne v Pragi 1000 gold. podelili.

Volksfreund pripoveduje, de se taki gospodje znajdejo, ki jih hudo trebuh boli, ker vidijo, de se milne pišma za papeža podpisujejo in denar zbira.

Dunajsko. Čutiti je, de se bo novi deželjski ali politiški list „Gegenwart“ s prijaznišim očesam oziral na Slovane, njih tehtnost in potrebe v Avstrii, kakor marsikteri dragi nemški listi. V listu 24. grudna u. l. se glasi Gegenwart tako le: Ravnokar so si naši dnevniki dajali dosti opraviti z Ogerskim, in pa po pravici, ker Ogersko je velika in imenitna kronovina (dežela avstrijanake krone). Razua toga časniki neprenehama obravnavajo tudi še nemško zadevo na Avstrijskim; tudi to je prav, ker nemški Dunaj je glava cesarstva in njegovi vladni verhunci so nemški. Zavoljo tega pa Avstrija, avstrijsko cesarstvo, kratko in malo ni nemško; je le država pod enim poglavarjem bratovsko zedinjenih narodovnost, in v ti družbi se ne pogreša nobeden poglavitnih narodov našiga dela zemlje. Bi pa resnico tajil, kdor bi ne spoznal, de zmed avstrijskih narodov slovenski (slovanski) po obširnosti ali številu vse druge zares premaga. Po svojih lastnostih (oliki) pa je vsaj v svojim severno-južnim delu vsaki drugi narodovnosti na Avstrijskim kos. Še več, kar zanesljivo je, de Češko večí del drugih dežel po svojim duhovnim razvetu visoko prekosi. Torej bi ne bilo le kje primérno, temuč spodobno in pravično, de bi se dnevnistvo našiga glavniga mesta v sedanjih obravnavah nekoliko bolj pečalo z avstrijskim Slovenstvom (Slovanstvom). Tudi mi torej prosimo svoje prijatelje v bližnji in daljavi, naj nas s tvarinami in izdelanimi spisi v tem oziru podpirajo, in mi sami ne bome nič zgrešili, kolikor moremo in premoremo zastran tehtniga vprašanja: k čemu so poklicani Slovenci na Avstrijskim.

— Po zakristijah vsih dunajskih cerkev so listi za podpis sinovske vdanosti in milovanja do sv. Očeta in se mende jako podpisujejo. Po nekterih žagradih je bila 25. u.

m. velika gnječa in treba je bilo delj časa čakati, de je človek prišel na versto.

Sekovskega kneza škofa Otokarja Marija so Nj. veličanstvo cesar Franc Jožef z redam sv. Leopolda poslavlili.

V Pragi sta svitli cesar Ferdinand in cesarica Marija Ana 700 gold. o Božiču za ondotne ubožne podelila.

Iz Lvova so katoličani vsih, tudi naj višjih stanov poslali do sv. Očeta pismo ljubezni, milovanja in sinovske vdanosti, in pravijo med drugim: „Ako so še ktere svete pravice na zemlji, so pravice apostoljskiga Sedeža nar svetejši, de prostost sv. Cerkve tirja nenavazano vikši glavo, de svetno vladarstvo rimske Cerkve je roka previdnosti Božje vstanovila in jo ohrani, ki je posvečena, nedotakljiva dedina naslednikov sv. Petra.“

V Benedkah v cerkvi sv. Marka se je Sveti dan, ravno po pridigi svitliga patriarha težek kamen z oboka (velba) odtergal in s strašnim ropotam ravno pred leco padel. Desiravno je bila v cerkvi gnječa, je Bog obvaroval de nihče ni bil zadet.

Ogersko. Ne le avstrijski ampak katoličani vesoljniga sveta so bili neizrečeno veseli in cesarju hvaležni, ko je bila pogodba (konkordat) z Rimam sklenjena in katoliška Cerkve mnogih zaderg rešena. Veliko protestantov (madjarskih) na Ogerskim pa v enaki okolišini ni zadovoljnih, temveč hočejo, kdo vé kaj neki družiga? „Gegenwart“ v zverstnim spisu „die wahre Lage des Landes“ pravi med drugim: „Kar tiče protestante na Ogerskim, niso bili nikoli zatirani in tudi nar poslednji dobo niso bili nikjer bolj svobodni kot ravno na Ogerskim. Sej je Luter, kakor Frid. Daumer v svojim nar novejšim delu dokazuje, cerkev vhlaplčil in jo čisto in popolnoma vladarjem zročil, kdor je gospodar nad deželjo... sej on je pri protestantih po njih cerkvenih podstavnih ravnilih v poslednji in naj višji stopnji zapovednik cerkvenih reči. — in vender na Avstrijskim nočejo od svojiga deželjniga škofa nič vediti, nič slišati itd.“

— Grof Štefan Károlyi, predsednik društva sv. Stefana, je šel v Rim. Kardinal prvostolnik so mu dali seboj pismo do sv. Očeta, v katerim pričajo, kako pošteno se je družba sv. Stefana vselej obnašala, koliko dobrih bukev je že na svitlo dala, de se s prepovedanimi bukvami ni nikoli pečala itd.

Iz Rima se naznanuje Volksfrdu., de skorej vsaki dan dobivajo dokaze, s koliko ljubeznijo vesoljni katoliški svet derži s sv. Očetam. Celó iz Rusovskega so katoličani pot našli, vesoljnemu Očetu svoje milovanje naznaniti. — Ob enim dnevu sta v Rimu za blažena razglašena: pobožna kraljica Marija Kristina, mati sedanjiga kralja, in nekiga dalaveca na Napolitanskim, Nuncja Sulpicja, in sta dobila naslov „venerabiles“ častitljiva. Perva se je posvetila na kraljevim tronu; na trume romajo na njen grob in več čudežev se je že zgodilo. Ubožni Nuncio je umerl v bolnišnici v Neapeljnu, ko je imel še le 19 let. — Nekaj dni je, kar je kardinal Wiseman v Rim prišel.

Rimski poročnik v Parizu je neki, ni davno, zročil Napoleonu lastnoročno pismo sv. Očeta. „Courier du Dimanche“ pravi, de je to pismo poslednji opomin papežev do francoskiga cesarja, v katerim papež razodeva politiko sv. Sedeža, svoje pomislke, obnašanje svojih poročnikov pri kongresu, in pravi naravnost: „Papež tirja od shoda, de naj se namestniku Jezusa Kristusa pusti pravica.“ Ob ravno tem času so sv. Oče lastnoročno pisali tudi avstrijskemu cesarju, španjolski kraljici, portugalskemu in napolitanskemu kralju. Napoleon se je dolgo s poročnikom dogovarjal in je precej potem poročnika poslal v Rim.

— Avstrijska in papeževa vlada mende zastran une knjižure od francoske vlade razjasnila tirjate, in tudi rusovski poročnik je neki Valevskimu naznanil, de bo njegova vlada take namene zatirala, ker se ne zlagajo z njeno politiko.

Rimsko. V Umbrii, na mejah cerkvene deržave in Romanije vse gomezi majhnih bukvic, ki v protestanstvu

podučujejo, ki so na Angleškim natisnjene in se po angleškim denaru svetu vsiljujejo. — Protestantam neki terdno po glavi brodi, de je bil svet pred Lutram v temnicah, kakor Nemčija pred Šilerjem. Ne Peter ne Pavel nista tedaj prav kristjanov naučila: Martin Luter jim je še le 15 sto let pozneje luč prižgal, in njegovi učenci s svojimi knjižurami hočejo biti modrejši mem naslednika sv. Petra, ki mu je Jezus obljubil, de bo do konca sveta uri njem ostal.

Rimski poročnik pri vladarskim shodu (kongresu) bo kardinal Antonelli, ki bo imel ob strani dva izverstna moža, mende učeniga duhovna, in družiga kerpškiga pravnika. Zraven potrebniga hisništva ga bo spremil tudi njegov brat grof Angelo.

— Duhoven, ki ima kardinala Antonelli-a k kongresu spremljati, je Don Giacomo Arrighi, advokat sv. Cerkve in prav učen rimsk mašnik. „Gegenwart“ meni, de potem, kar se zdaj godi je še vprašanje, če bo kardinal na shod šel ali ne? — Neki anglešk dnevnik rezno pretresa predlog za vladarski shod in napoveduje, de bo namestovavec rimskiga Sedeža odstopil in odgovor za deljenje Rima diplomatam (zbranim deržavnikom) prepustil, ako se bo shod s tacimi predlogi pital. — „Armonia“ pravi, de očitna lastnost pariške knjižure je „znotranja neresnica“, to se pravi, de ji povsod skoz kožo moli parkelj, ki mu je laž ime.

Ancey-skimu škofu, ki je — ni davno — umerl, je l. 1850 sardinski kralj ponujal red velikiga trakú ss. Mavricja in Lazara; škof pa je odgovoril, de miluje, ker reda ne more sprejeti, dokler ni deržava s sveto Cerkvejo spravljena, in de bi ga silo serce bolelo, ko bi morebiti mogel celo v ječi nositi to znamenje kraljeve radodarnosti, in de je žalostno za savojskiga prelata, ako je s kraljevimi blagostmi obkladan, ko se morajo drugi škofje za svojo stanovitnost v spolnovanji višjih pastirskih dolžnost v ječi ali pa v pregnanstvu pokoriti.

Francosko. Neki Lagueronnière (po družih Mocquard) je sčecal potuhnjeno knjižurino, v kateri svetuje, de naj se papežu vsa druga zemlja poropa, samo Rim s svojim okrogom naj se mu pusti. „Gegenwart“ se ne čuti zmožne, svojiga gnjušenja nad ostudnim modrovanjem v ti knjižuri razodeti; dunajski listi pa z veliko dopadljivostjo svoje bravec z lažni iz nje pitajo. — V začetku pravi pisavec, de piše ko „pravi katoličan“ o papeževih zadevah, „Univers“ pa kliče, de ta katoličan nič ne vé od „cerkvenih zapoved in preklicov“ (cenzur), ali pa noče vediti. De bi svoje kremplje v kožuh zivil, priterdi v začetku, de je papežu, glavarju nad 200 milijonov katolicanov, potrebna svetna moč. Ali kmal na to pomoli svoj krempej skoz kožuh in pravi, de ta vlada mora majhna biti, češ, de velike zamotajo vladarje v mnoge zapletke sem ter tje. Kaj pa de? Velike vlade svoje gospodarje v zapletke spravijo, majhne jih pa kar iz dežele sunejo, na pr., Toskana, Modena, Parma, — in to bi bilo, ne mara, tudi uni brošuri zastran papeža prav, kaj li? — Dalje pravi, de papeževa oblast mora biti zgolj — očetovska. — Ali druge vlade pa ne? Smé li biti ktera tiranska? Mende je dosti, ko bi bila vsaka zarés keršanska. — Modruje pa nadalje: Za tako očlaško vlado je Rim s svojim okrogom nar bolj pripraven; — laška zvezna armada mubo v brambo. Prav pošteno! Tisti, ki zdaj trone ropajo — dobri varhi, kakor mačka pri bohu. — Knjižura silno pobožna prihaja in piše: „Glavar Cerkvini ne smé nikoli po meču seči; v njegovim imenu prelita kri bi bila razžaljenje Božje milosti“ id. To bo prekucuham prav po volji: oni smejo nedolžno kri prelivati, pravica pa njih černe kervi ne! Bo tedaj tista deržavica „Rim z okolico“ imela privilegium za vse hudobije: sej bi se Božja milost žalila ko bi se njih kri prelivala! O mila neža! ko bi ti le parkelj ne gledal iz rokovice. — Kcaar papež roko vzdigne jo mora „vzdigniti

le za žegen, ne pa, de bi z njo tepel.“ Prav po mislih novih nejevernikov, ki se jim tudi Bog vse premehek Oče zdi, de bi zamogel nad hudobnežem pravico skazati in ga na vekomaj zavreči, temveč v nebesa ga vzeti, ki se vse svoje žive dni za nje zmenil ni, je pa še le druge od Boga in zveličanja odvräčeval! Le božkati jih tedaj, in ne strahovati; — če se tudi potem čez „majhno rimsko vlado“ spuntajo; le roko vzdigniti, pa jih blagosloviti. — Pa še kakošno usmiljeno serce pamfletar skazuje, rekoč: „Ker je pa papež duhovni poglavar vsih vernih, bi ne bilo pravično, de bi stroške, ki jih papež potrebuje, de veličastno sedi na Petrovim predstolu, plačevali le podložniki njegove dežele, ampak vse katoliške vlade morajo dati, česar potrebuje.“ To je lepa filozofija: Zdaj naj otroci očeta, oropajo, potlej naj pa on od družih koscov kruha pričakuje, dokler se jim bo zljubilo, ga mu dajati; kadar pa ne bo sv. Očetu vest pripustila, svojim krušnim očetam volje v kaki reči spolniti, tedaj ga bodo pustili stradati, in bo prav „veličastno sedel na Petrovim stolu!“ Kaj ne? — Poslušajmo še kej naslane modrije, nad katero se judovski, in slaboverni keršanski svet čudi: „Odcepljena Romanja je po vsi pravici papeževa, ali za papeža bo nar boljši, de se odkriža nepokojnežev.“ Lep nauk za vsako državo, se vse počasi vsih dežel odkrizati! Nasledva nekaj otroboveznih sklepov, in poslednjič pravi: „Kakor je kongres l. 1815 papežu Romanjo dal tako mu jo morekongres l. 1860 vzeti.“ „Armonia“ pravi, de notranja lastnost te knjizure je neresnica, in v tem sklepu si je laž krono postavila: kongres l. 1815 papežu nič ni dal, papež tega kongresa nikoli spoznal in podpisal ni.

Veuillots (r. Veljó), serčni vrednik „Univers-ov“, svetuje tudi na Francoskim zbirke za sv. Očeta in pismo vérne in milovavne vdanosti iz te zemlje. V spisu zastran te reči on pravi: „Verjeli smo in še verjamemo, de kongres tih vladarjev ne bo rešil njih besede in je ne drugači razlagal, kakor jo je vesoljno zaupanje razumelo. Ko je bilo govorjenje od celote dedine sv. Petra, si je vesoljni svet mislil sadanje posestvo; nihče ne na Francoskim ne v Evropi si ni mislil, de bi se smela ta ali ta okrajina odločiti itd. Govori se, de je reč dopolnjena. Dopolnjena reč je nar pred pravica, in potem poroštvo Napoleona III. — V pismu, ki ga je ponujal za podpise, se bere med drugim: „Mi, Tvoji otroci na Francoskim, terdimo, de naj Tvoje moči ne more noben drugi določiti, razun Tebe samiga; in mi Ti priznamo vse pravice, ktere si sam priznavaš. Mi smo si svesti, de vpeljavne obnove bodo le tedaj dobre, ako jih boš Ti v vsi prostosti vpeljal. Zakaj kdo bo bolj ljubil pravico kakor Ti, kdo bolj spoštoval pravo narodov kakor Ti, kdo bolj uboge cenil, kakor Ti; kdo bo imel bolj pred očmi odgovor, ki ga morajo vladarji Bogu dati, kakor Ti?“

Nemsko. Ljubezen in milovanje za sv. Očeta se nar bolj razodeva v okrajnah ob Renu (Rajnu); kolinsko pismo šteje že čez 150 tavžent podpisov; tudi šlesko jih ima nad sto tavžent; v Monakovim se ministri in visoki državni vradniki podpisujejo; v Berolinu je grof Hatzfeld pri cerkvenih vratih stal in prihajoče k podpisovanju vabil.

Prusovsko. Vsi škofje na Prusovskim so v začetku listopoda zročili prošnjo prusovskemu vladarju, de naj se pruski poslanec pri vladarskim shodu ustavlja kakoršnemu koli terganju ali odsipovanju rimske države. Škofje imajo to prošnjo za cerkveno in ne za politiško zadevo in pristavijo, kako so pri nastopu višji pastirske službe z državinim pri-voljenjem papežu prisegli, de bodo po svoji zmožnosti skerbili za ohranjenje práv in pravic sv. Stola.

Ircam ni zadosti, le s pismi svojo sinovsko vdanost sv. Očetu naznanovati, temuč že zbirajo tudi radovoljce vojsake za papeža, ktere jim bodo poslali, ako jih vlada ne bo ustavila. Tudi na Avstrijskim jih je menda že dvě

kompanii nabranih, en grof in en baron sta zaznamnjana v nabiralnih listih.

Švajcarsko. Kantona šent-gelski in tesinski, ki sta že več let od sovražnih radikalcev tolikanj neusmiljeno stiskana, jih bota blezo zdaj rešena. V prvim so katoliški v glasovanji, če naj se vstav pregleda ali ne, premagali. Prekucuhi se zavoljo tega strašno togoté in že so počeli marsiktere nasilstva. — Na Tesinskim so hotli prekucuhi pri volitvah prekaniti, de bi večino dobili, pa jim je spodletelo.

Afrikansko. Francoski misijonar Fava je izvoljen apostoljski namestni prefekt afrikanskiga izhodnjiga primorja; za te misijone bo velika dobrotä, ako se ožina Suez predere, ker bo popotvanje obkrajšano.

Iz Indostana glas 14. rožn. naznanuje, de je 9 ljudi, nekaj protestantov nekaj indianov, h katoliški Cerkvi pristopilo, med prvimi je tudi mornarsk častnik. Več družih se pa pripravlja in so v nauku.

Iz Kine. „Civiltà cattolica“ naznanuje nektere dogodbe iz Kine, ktere zopet dokazujejo, kako prazno je protestansko misijonarjenje. Dva kineška novaka v veri sta bila od protestanskiga pridigarja, tudi Kineza, poročena, kar se poprej še nikoli ni zgodilo. V tem ko se je angleški časnik v Šian-Hai-u ponašal s pervenci domačinskiga protestanskiga duhovstva, se pelje neki predikant tje gori do U-si, de bi tisti kraj s svojim evangeljem osrečil. Ko pride tje gori s svojo ženko, zbudi le-ta vse bolj radovednost Kinezov, kakor pa pridige njeniga moža misijonarja. Truma prebivavcov se zdergne ob bregu in hočejo le pridigarico viditi, ki je bila pa notri v ladii. Pridigar stanovitno odreče ljudje ga molče gledajo, kar se eden zmed trume prederzne in kamen zadega; za tem kmal drugi, in tretji, in ko bi trenil, je germela toča kamnov na barko evangelis-aposteljna. K „Centum accipies“ gre saj „Unum dabis;“ verovést stopi tedaj iz barke, in streli proti napadnikom. Ta pridigarjev glas se je močno razlegal, in je poslušavce silno ginil. — Manj srečnosti je skazal drugi predikant, ki je 2 leti v Zon-Zo-nu razdajal biblije in drugo robo protestanskih bukev. Derhal potepinov, gredé iz neke pagode, terka na njegovih vratih in hoče bukev. Pridigar se izgovarja, de zdaj za to ni čas; ko pa vidi, de je bila derhal razdražena, je hotel pobegniti. Ali kakor je tudi svojiga konja spodbadal, so ga vender dotekli in v pagodo vlekli. Tamkaj so ga napenjali, de se mora pred kineškim malikam na tla vroči; in ta strahljivec je vklonil svoje kolena pred malikam in trikrat se je s čelam dotaknil zemlje — v veliko spodbudo tih samopašnih neverških fantalinov.

Iz Kočincine toži neki misijonar, de po francosko-španjskim napadu nejeverniki še hujši divjajo zoper kristjane. V glavnim mestu Hué so bili vsi keršanski vojaki siljeni, križ pohoditi; 200 se jih je branilo in so bili v težke dela na galéji obsojeni, kjer jih je veliko pomerlo, zlasti ker je kristjanam tudi zdravniška moč odrečena. Kteri so se pa pregrešili nad sv. križem, so domú v svoje vasi vernivši se objokovali svoje grehe in se pokorili. Med družimi prebivavci po deželi je bilo prav malo odpadov, desiravno so bili po vsih potih in stezah križi nastavijeni. (Kako strašno vojsko ima pekel zoper vse, kar je Božje! Kako nebesko kraljestvo res silo terpi!) Velika nesreča za kristjane je odpad bogatiga in imenitniga moža v Hué, ki je obljubil vse izdati, kar od kristjanov vé, in on prav veliko vé! (Kamela skoz živankino uho — bogatin v nebesa!) Veliko kristjanov že let in dan zdihuje po ječah, in zdaj jih še hujši trinožijo. Nekiga kapitana so do smerti mučili; tudi jih na trume v pregnanstvo pošiljajo. — po 70—80 jih je misijonar na enkrat vidil mem iti, in nar berže v izstradanje, kakor je tudi škof Retord v hribih mogel lakote umreti. Zdaj je tudi kolera zrojila, in lakota v deželi žuga, ker je pridelek suša vzela.

Domače duhovne vaje,

svetó živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Očiševanje od odpustljivih grehov nadalje. — Kdor se ne boji s premislikam grešiti, nima ne strahú, ne ljubezni. Zakaj ko bi se on Boga bal, bi se skerbno varoval, de bi ga ne žalil; in ko bi Bogá ljubil, pa si prizadeval, mu dopasti. Taki človek ni le nepridin in len, ampak tudi zanikaren hlapec, ki je vredin iz hiše iztepen biti. Zakaj? Ker je tacih lastnost, de se hoče le samo smertnih hudobij varovati, je on ali že res v stanu smertniga greha, desi tudi se tega ne zavé, ker svoje vesti skerbno ne preiše; ali pa utegne prav lahko v smertni greh pasti in od vsake skušnjave premagan biti, ker mu podpore manjka, na katero bi se omahljivi duh opiral. Dobri hlapec se derži stanovitno sklepa: Ne le, de nočem nikoli nikoli smertniga greha storiti, hočem tudi, kolikor nar delj je mogoče, od njega biti.

Dalje nas apostelj prav modro opominja: „Ne dajajte prostora hudiču“ (Ef. 4, 27). Vsa kača se splazi notri, kamor se le glavi špranja odpre. Tvoj zviti skušnjavec te k malim greham speljuje, de bi te sčasama na velike hudobije navadil. Od konca tirja spremenjenje kamna v kruh, potlej skok z višave, poslednjič — malikovanje. Nar poprej pravi: to le ti je potrebno, kako boš drugači živel? — potlej se laže, de si ti nič ni treba bati; — poslednjič brez ovinka poželjivost priporočuje. Človek ni kar na enkrat popolnoma in čisto dober; tako tudi ne kar na enkrat popolnoma in čisto hudobin. Torej se je pač treba varovati, de ne začneš v nižavo stopati. (Dal. nasl.)

Zadnje besede

nepozabljive 77letne matere A. z. Š., ki je umerla v Ljubljani 26. vel. serp. 1859.

„To vse je prav, karkolj Gospod stori.“

„Potrebim je svojo roko odperla, stegovala je svoje roke za ubogimi. Nje sinovi so zrastli, ter jo presrečno imenovali. Veliko hčer je bogastvo zbiralo, ti si vse presešla.“
Sir. 31, 20, 28, 29.

„Vdova naj se zbere, ki ima pričevanje dobrih del, ako je otroke zredida, ako je revnim stregla in si je za vsako dobro delo prizadevala.“
I. Tim. 5, 9, 10.

Predraga mati v smertni postelji —

Mertvaški po obrazu pot stoji,

In žalostno nje sin sedi zravn' njé,

V britkosti ga oblivajo solzé.

Pogleda mati ga — spregovori:

„To vse je prav, karkolj Gospod stori.“

In sinu seže mati še v rokó,

Nje duh pa vzdigne v sveto se nebo.

O zadnje matere besede té!

Vodilo naše vedno bote vé,

In če še toljka pride ti britkost,

Ti te besede vdihajo serčnost;

In če na zemlji vsi te zapusté,

Od žalosti topi se ti sercé,

Boš miren, če iz serca se glasi:

„To vse je prav, karkolj Gospod stori.“

Če duša tvoja komej se zavé,

Če od britkosti poka ti sercé,

Od žalosti solzé več ne tekó,

Ko dete tvoje zakopano bo;

Če zvestiga prijatla zgubil si;

Po očetu — materi se oko solzi;

Zdihuj in — serce se ti razvedri:

„To vse je prav, karkolj Gospod stori.“

Besede te otrokam za slovó,
So njih, ki nas ljubili so serčno,
So matere — sveto tolaž'jo nas:

„Saj nisim večno zapustila vas.“ —

Zaupajmo, kot mati, le v Boga,

De nekdej bomo z njo častili Ga.

Zato bo naš izrek ta materni:

„To vse je prav, karkolj Gospod stori.“

Iz nemškiga poslovenni J. V.

Duhovske zadeve.

V goriški nadškofii so prestavljeni naslednji gospodje: Karl Kulost za vikarija v Šent - Lovrenc pod Mošo, — Jernej Ipavec za administratorja v Št. Lovrenc v Berdih, — Likar Janez za administratorja v Lokvo, — Andrej Pavletič, seminiški ekonom, v škofijsko pisarnico za pregledovavca cerkvenih številb. Umerl je gosp. Jožef Pavšani, beneficijat v Karminu R. J. P.!

V ljubljanski škofii. Topliška fara je podeljena gosp. Andreju Skrabcu, fajm. v Soteski. Soteska je torej 20. u. m. razpisana. — Gosp. Jan. Gasperlin, fajm. v Motniku, in Peter Šliber, lokalist v Unici, se podata v pokoj, torej ste té duhovni 15. u. m. razpisani. Podlipa je podeljena g. Jan. Zellerju. — Gosp. Jož. Meglič, začasni kaplan v Leskovcu, pride za kaplana v Sostro.

Pogovori z gg. dopisovavci.

G. H.: Vse je po vaši volji napravljeno. — G. L. P. v R.: Smo Vam naročili; Danica pa velja samo 2 gld. 70 kr. tedaj Vam ostane 30 kr. za prihodnje leto. Zavolj lani se bo preiskalo. — G. E. T.: Hvala za pesmice; prišle bodo na versto. — Gg. A. G. in L. B. v Šm.: Je naročeno in 10 kr. ostane za prihodnje leto. Uni listi so bili pozabljiviši še v Šm. p. L. pošiljani, tedaj od ondot jih bote mende že dobili. — G. A. P. na T.: Bo že tudi uni dobival. — G. J. K. v Terstu: Do založništva ni prišlo nič pisma. Berž ko ne, je v napisu kaka pomota; ste na pošti poprašali? Pri naročnini Vam je 10 kr. ostalo za prihodnje. — G. K. v M.: Je opravljeno. — G. Fr. B. v D.: Naročeno; 14 kr. je ostalo za prihodnje. — G. A. P. v R.: Hvaležno prejeli. — G. L. R. v D. Sve, kano ste sahtevali. — G. F. v G.: Opravljeno; el felús muš bedúr. — G. L. G. Hvala!

Darovi za sv. Očeta papeža Pija IX.

Dekla, ki želi, de bi drugi več dali 1 gold. 23 kr. st. d. v srebr. — Za sv. Očeta v Njih težavah 63 kr. — Neimenovan, dva cekina. — Qui habitat in coelis, irridebit eos (Ps. 2, 3): 1 tol. t. j., 2 gold. 10 kr. — Per Crucem ad lucem 1 cekin. — Desiderium peccatorum peribit, 1 gold. — De bi Bog sovražnike sv. Cerkve ponižal 2 gold. 10 kr. — Gospod! ne daj Ga v voljo njegovih sovražnikov, srebern tolar, t. j., 2 gold. 10 kr. — A carbonarismo libera nos Domine! 2 gold. — J. L. fajmošter na Dolenskim: „Pošlji „Mu“ Gospod pomoč iz svetiša in iz Sijona Ga obvari“ 13 gold 10 kr. — M. M. 3 gold. 10 kr.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon:

S Studenca 65 gld. — Neimenovan dobotnik 5 gld.
— S Turjaka 4 gld. 42 kr. — Z Rake 1 gold. 5 kr.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Iz maliga, kar je milosercnost podelila, naj bi milost Božja več storila, 2 gold. 10 kr.